

oltarnem delu, v konec XVII. stoletja datirani kamnitni steber, ki nosi dežnikasto strešno konstrukcijo — vse te okoliščine odpirajo vprašanja, ki so rešljiva samo s posegi v zidovje. Za take sonde seveda iz raziskovalnega fonda ni na voljo nikakih sredstev, zato morajo nekatere dileme nujno ostati nerazrešene. Ali še drug, prav tako pomemben primer. Tudi uganke o nastanku *Marijine cerkve v Obršljanu pri Komnu* ni mogoče razvozljati brez sond v zidovje stavbe. Najtehtnejši delež ima pri tej cerkvi seveda XVII. stoletje. Natančnejša opazovanja pa so postavila na dnevni red najpogrejši delež XVI. stoletja, ki ga nakačujejo v vseh štirih bifornih zvončnicah ohranjena krogovičja znotraj renesančnih arkad (po dosedanji evidenci pri nas unikat!), prav tako pa tudi prispevek XVIII. ali celo XIX. stoletja v ladji. Povrh tega je zanimivo, da se kaže ozka zveza med tem spomenikom in poprej obravnavano cerkvijo v Svetem. Obe cerkvi imata soroden motiv portalnih niš, vzdani portal je tudi v Obršljanu datiran v XVI. stoletje, medtem ko napisna plošča govori o prezidavi cerkve v XVII. stoletju. Kaže, da je zvonik stal nekdanj samostojno. Kakor rečeno, tudi teh vprašanj ni mogoče razrešiti brez sond, ki so za raziskovalca kajpak predrage. Treba je torej čakati na priložnost, ko obnovitvena dela omogočijo nadaljne raziskave.

Zato smo tembolj veseli, da se v zadnjih letih tudi na Primorskem taki posegi vidno množe. Goriškemu zavodu za spomeniško varstvo gre zasluga, da je omogočil raziskavo nadvse pomembnega *dvorca Zemona* pri Vipavi. Raziskave so razkrile prvotni načrt, ki se ozko naslanja na severnoitalijanske palladijevske vile, pa so načrt potem poenostavili in prilagodili skromnejšim možnostim naročnika ter kajpak tudi klimatskim pogojem Vipavskega. Piranski spomeniški zavod pa se je med drugim lotil za naš korpus prav tako ključno pomembnega spomenika, *baptisterija v Piranu*. Kaže torej, da bo povečana spomeniškovarstvena dejavnost v zahodni Sloveniji, ki jo še zmerom premalo poznamo in ki je dovolj zanemarljiva v literaturi, tudi za ta del naše domovine omogočila potrebne znanstvene preiskave spomenikov ter s tem tudi njihovo pravo vrednotenje.

Nace Šumi

NARODNA GALERIJA V LETU 1972

Potujoče razstave:

1. *Hinko Smrekar*. 45 risb in grafik iz zbirke Narodne galerije (dela naštetá v ZUZ n. v. IX, 1972, p. 161). 2. 4.—9. 5. 1972 Rogaška Slatina; 23. 11. 1972—5. 1. 1973 Maribor, I. gimnazija.
2. *Risbe Franca Kavčiča*. 33 risb iz zbirke Narodne galerije (dela naštetá v ZUZ n. v. IX, 1972, p. 162). 6. 2.—1. 3. 1972 Rogaška Slatina.
3. *Risbe in skice bratov Šubicev*. 21 del Janeza Šubica in 14 del Jurija Šubica iz zbirke Narodne galerije (dela naštetá v ZUZ n. v. IX, 1972, p. 162). 2. 4.—31. 3. 1972 Rogaška Slatina.
4. *Razstava fotografskih povečav slovenskih umetnostnih spomenikov od srednjega veka do začetka 20. stoletja*. 52 povečav (fotokopije našete v ZUZ n. v. VIII, 1970, p. 309). 11. 2.—30. 6. 1972 Ljubljana, Šola za oblikovanje.
5. *Od baroka do impresionizma*. 42 oljnih slik iz zbirke Narodne galerije.

Razstavljená dela:

Valentin Metzinger: 1. Alegorija ljubezni, inv. št. NG 1287 in 2. Sv. Leopold, inv. št. NG 269; *Fortunat Bergant*: 3. Portret baronice Gasperini, inv. št. NG 235 in 4. Portret barona Jožefa Antona Codellija; *Anton Cebej*: 5. Sv. Leopold, inv. št. NG 36; *Franč Kavčič*: 6. Fokion z ženama, inv. št. NG G 79 in 7. Zenitna pogodba, inv. št. NG G 82; *Jožef Tominc*: 8. Kapitan Polič, inv. št. NG 1656; *Matevž Langus*: 9. Podoba dr. Crobatha in sestre Marije kot otroka, inv. št. NG 190 in 10. Jožef Karinger, inv. št. NG 204; *Mihael Stroj*: 11. Helena Pesjak, inv. št. NG 378 in 12. Podoba žene Aleksandra Vilharja, inv. št. NG 361; *Franz Kurz von Goldenstein*: 13. Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru, inv. št. NG 180; *Marko Pernhart*: 14. Grad Schrottenthurn pri Celovcu, inv. št. NG 286; *Anton*

Karinger: 15. Bohinjsko jezero, inv. št. NG 138, 16. Kranj, inv. št. NG 140 in 17. Mojstrana z dolino Vrat, inv. št. NG 1564; *Janez Šubic*: 18. Bratranec Tine, inv. št. NG 419 in 19. Notranjščina z orodjem in posodo, inv. št. NG 1160; *Jurij Šubic*: 20. Skica za portret žene, inv. št. NG 448; 21. Gospod z monoklom, inv. št. NG 456 in 22. Češka deklica, inv. št. 1311; *Jožef Petkovšek*: 23. Dekliška glava, inv. št. NG 1307; *Ferdo Vesel*: 24. Divji lovec, inv. št. NG 533 in 25. Tihožitje, inv. št. NG 532; *Ivana Kobilca*: 26. Sestrici, inv. št. 559 (pastel) in 27. Ženska glava, inv. št. NG 156; *Anton Ažbe*: 28. Dekliško poprsje, inv. št. NG 1605 in 29. Mož s črno ovratnico (na hrbtni strani Mož z rdečo ovratnico), inv. št. NG 4; *Gvidon Birolla*: 30. Iz minulih časov, inv. št. NG 1758; *Ivan Grohar*: 31. Brna, inv. št. NG 76, 32. Sejalec, inv. št. NG 1327 in 33. Pogled z mojega okna; *Rihard Jakopič*: 34. Tihožitje, inv. št. NG 102, 35. Krakovski vrtovi, inv. št. NG 1395, 36. Alkoholik, inv. št. NG 1386, 37. Borovci, inv. št. NG 1400, 38. Sestrici, inv. št. NG 104; *Matej Sternen*: 39. Devin, inv. št. NG 349 in 40. Devin, inv. št. NG 348; *Matija Jama*: 41. Belokranjci, inv. št. NG 113 in 42. Pogled na Barje, inv. št. NG 114.

23. 3.—19. 4. 1972 Škofja Loka, Loški muzej
 6. 5.—6. 6. 1972 Kostanjevica, Lamutov likovni salon
 1. 7.—14. 7. 1972 Žalec, Savinov razstavni salon (Spominska hiša skladatelja Rista Savina). Razstavljenih 22 del z naslovom *Slovesko slikarstvo od konca 19. stoletja do impresionizma (št. 18—32, 34—42)*
 10. 8.—22. 8. 1972 Zagorje ob Savi, Steklena dvorana (39 slik — vse zgoraj naštete, razen št. 25, 40, 42)
 5. 10.—15. 10. 1972 Ptuj, Pokrajinski muzej (39 slik — vse, razen št. 25, 40, 42)
 15. 11.—22. 12. 1972 Murska Sobota, razstavni paviljon arh. Novaka (39 slik — vse, razen št. 25, 40, 42)

Ksenija Rozman